

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

11. Literární moderna 90. let 19. století

Pracovní list 11A

1. Doplň do textu chybějící slova

Konec 19. století je ve znamení velkých změn. Zrychluje se, roste konkurenční boj i problémy. Převažují pocity chaosu, neklidu a nejistoty. V malířství a literatuře se střídají nové, které jsou výrazem hledání nových cest v umění. Jsou to:
impresionismus.....
symbolismus.....
dekadence.....
v architektuře secese.....

2. Jmenuj představitele impresionismu v malířství.

3. Vysvětli pojem symbol a uveď alespoň 3 obecně užívané symboly a jejich význam.

4. Jmenuj významné secesní stavby.

5. Kdo byli prokletí básníci? Jaký je jejich přínos literatuře?

6. K ukázce doplň název básně a jméno autora.

A

Co jsme to viděli to letní jitro boží,
vy moje lásko jediná?
V zatáčce pěšiny na kamenitém loži
ležela bídná mršina,

B

Vojáček bez čapky a s nachýlenou šjí
spí s ústy dokořán v modravé řeřiše
pod mráčkem, z kterého se proudy světla lijí
až na zem do trávy, kde leží na břiše.

C

Především hudbu! V poezii
dej přednost všemu lichému,
bez tíhy, nestrojenému,
rozptýlné, vzdušné melodii!

D

Mne, zbloudilou loď, vrženou za vichřice
do vzduchu bez ptactva za gigantický plot,
mne nezachrání už záchranná plachetnice,
můj trup je opilý přívally slaných vod,

7. Charakterizuj program generace Česká moderna a uveď představitele.

8. Kdo z autorů buřičů napsal

- ✓ sbírku oslavující moderní civilizaci Nové zpěvy
- ✓ sbírku Po nás ať přijde potopa
- ✓ impresionistický román Stříbrný vítr
- ✓ antimilitaristickou báseň Raport
- ✓ novelu Krysař
- ✓ báseň Země mluví
- ✓ vitalistickou sbírku Splav

9. Jaká témata zpracovává Petr Bezruč ve sbírce Slezské písně? Dolož konkrétními básněmi.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

11. Literární moderna 90. let 19. století

Pracovní list 11B

Oscar Wilde: *Strašidlo cantervillské*

1. Doplně do textu chybějící slova

O. Wilde byl spisovatel, představitel, autor pohádek, např., povídek, dramát, např. a jediného románu
..... Vtipný a duchaplný společník, který se stylizoval do role Za vztah k mladému šlechtici byl odsouzen na 2 roky vězení. Po propuštění emigroval do tolerantnější kde brzy umírá.

2. Ukázky a úkoly

A umělecký text

Náhle zpozorovala paní Otisová na podlaze, zrovna u krbu, temně rudou skvrnu, a nemajíc ani tušení, co by to vlastně mohlo být, řekla paní Umneyové: „Tamhle se myslím něco rozlilo.“

„Ovšem, madam,“ odvětila tichým hlasem stará hospodyně. „Krev se na tom místě rozlila.“

„Ale to je hrozné!“ zvolala paní Otisová. „Mám tuze nerada krvavé skvrny v pokoji. To se musí hned odstranit.“

Stará žena se usmála a odpověděla zase tím tichým, tajuplným hlasem: „To je krev lady Eleonory de Canterville, kterou právě tady zavraždil roku 1575 její vlastní manžel sir Simon de Canterville. Přežil ji o devět let a pak za velmi tajuplných okolností náhle zmizel. Jeho tělo nebylo nikdy nalezeno, ale jeho hříšný duch dodnes bloudí zámek. Tu krvavou skvrnu velice obdivují turisté a vůbec všichni, a odstranit se nedá.“

„To je nesmysl,“ zvolal Washington Otis. „**Pinkertonův šampion v odstraňování skvrn a nedostupný cidič** to vyčistí co nevidět.“ A než tomu mohla poděšená hospodyně zabránit, padl na kolena a hbitě drhl podlahu jakousi malou tyčinkou, která vypadala jako černé líčidlo. V několika vteřinách nebylo po krvavé skvrně ani stopy.

„Já věděl, že to Pinkerton dokáže,“ zvolal vítězoslavně Washington, ohlížeje se po své rodině, jež se mu obdivovala.

1. Uveď **žánr** díla.
2. V čem spočívá **komický účinek** ukázky?
3. Vyjmenuj **postavy** povídky a každou několika slovy charakterizuj.
4. Vysvětli **zápletku**.
5. Co všechno je postaveno do **kontrastu**?
6. V jakém **tvaru** jsou slovesa *nemajíc* a *ohlížeje*?

B neumělecký text

PARODIE, TRAVESTIE

Výrazy pocházejí z řeckého parodia (=předzpívání) a latinského travestire (transvestire=převlékat se) a mají přibližně stejný význam. Znamenají záměrné napodobení něčeho, a to s cílem zesměšnit či zlehčit to, co je napodobováno, případně zvýrazněním některých rysů zdůraznit, jak směšné je napodobované samo o sobě. Může se tak dít způsobem humorným, ale i tónem navenek naprosto vážným (viz níže travestie).

V užším slova smyslu je parodií literární text, který satiricky výsměšným či jen lehce ironickým (a často dokonce přátelsky ironickým) způsobem napodobuje nějaký text jiný ...

1. Postihni **souvislost** mezi oběma texty.
2. Urči **funkční styl** a **slohový postup**.
3. Popiš rozdílnost **jazykových prostředků** obou textů – typy vět, větná stavba, výběr slov, ...
4. Jaký je **účel** textu B?